ONDERZOEKSRESULTATEN - Samen bouwen aan een stevige Basisstructuur voor Ondersteuning in de voorschoolse educatie

In opdracht van gemeente Almere

Het onderzoek is gebaseerd op de ervaringen van pedagogisch professionals, coaches, Sterke Start-medewerkers en jeugdverpleegkundigen

1 DE AMBITIE

In Almere wordt ernaar gestreefd dat alle kinderen gezond, veilig en kansrijk opgroeien en dat geen kind tussen wal en schip valt. SAMEN met ouders maken professionals zich STERK om dit te bewerkstelligen. De ambitie is om zo snel mogelijk te doen wat nodig is en zoveel mogelijk in de eigen leefomgeving van het kind. Zo werken we samen aan een doorgaande ontwikkelingslijn.

2 WE BEGINNEN BIJ DE BASIS

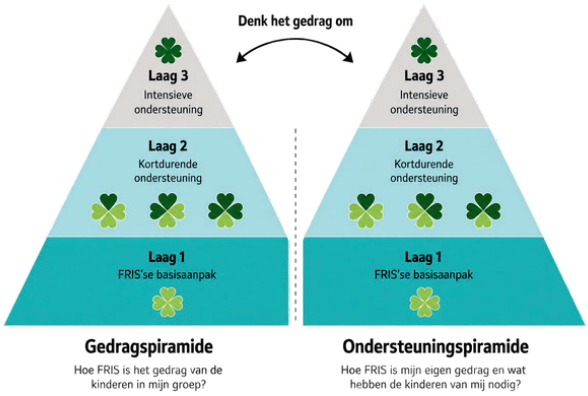
Een FRIS'se basisaanpak vormt het fundament van de ondersteuningsstructuur.

Fysieke omstandigheden, relatie, inhoud en structuur zijn zo op elkaar en op de groep afgestemd dat er een veilig pedagogisch klimaat ontstaat waarin alle kinderen zich kunnen ontwikkelen.

(V)Educatief Klaverblad (Oldeboom, 2020)

F = Fysieke omstandigheden
R = Relatie
I = Inhoud
S = Structuur

(Koops-Wolters, 2026)

3 ZO HEBBEN WE SAMEN GEBOUWD: DE INTERVENTIES DROEGEN BIJ AAN...

1 Groepsobservaties & nabesprekingen

Breder beeld en gerichter kijken; vraaggericht met Sterke Start, op een passend moment en met een goede nabespreking.

2 Werkbladen Groepsdynamisch Werken

Geven overzicht en gezamenlijke taal; houd ze praktisch, eenvoudig en werkbaar.

3 De rol van de coach

Een belangrijke verbindende en organiserende schakel; vraagt een heldere rol, tijd en borging.

4 Derde pedagogisch professional

Geeft rust, ruimte en nabijheid; vooral waardevol wanneer de inzet stabiel, doelgericht en planmatig is.

5 Ondersteuningsteam-overleg

Brengt perspectieven samen en verkort lijnen; vooral passend bij complexere puzzelvraagstukken.

4 ZO KREEG HET PROJECT VORM

Planmatig en cyclisch werken volgens de fasen van het groepsdynamisch werken (Dokman et al., 2022)

Scholing- en werkbijeenkomsten

Implementatieteam

Projectteam

5 DIT ONTDEKTEN WE

- **Samen kijken helpt om eerder te signaleren** → samen en gestructureerd kijken maakt signalen eerder zichtbaar en geeft een completer beeld.
- **De vraag bepaalt de route** → niet iedere ondersteuningsvraag vraagt om dezelfde route.
- **Beter zicht op wat kind en groep nodig hebben** → gestructureerd observeren en gezamenlijke duiding helpen om passende ondersteuning te bieden.
- **Samenwerking versterkt de ondersteuning** → korte lijnen, gezamenlijke taal en verschillende perspectieven zorgen voor betere afstemming en sneller schakelen.

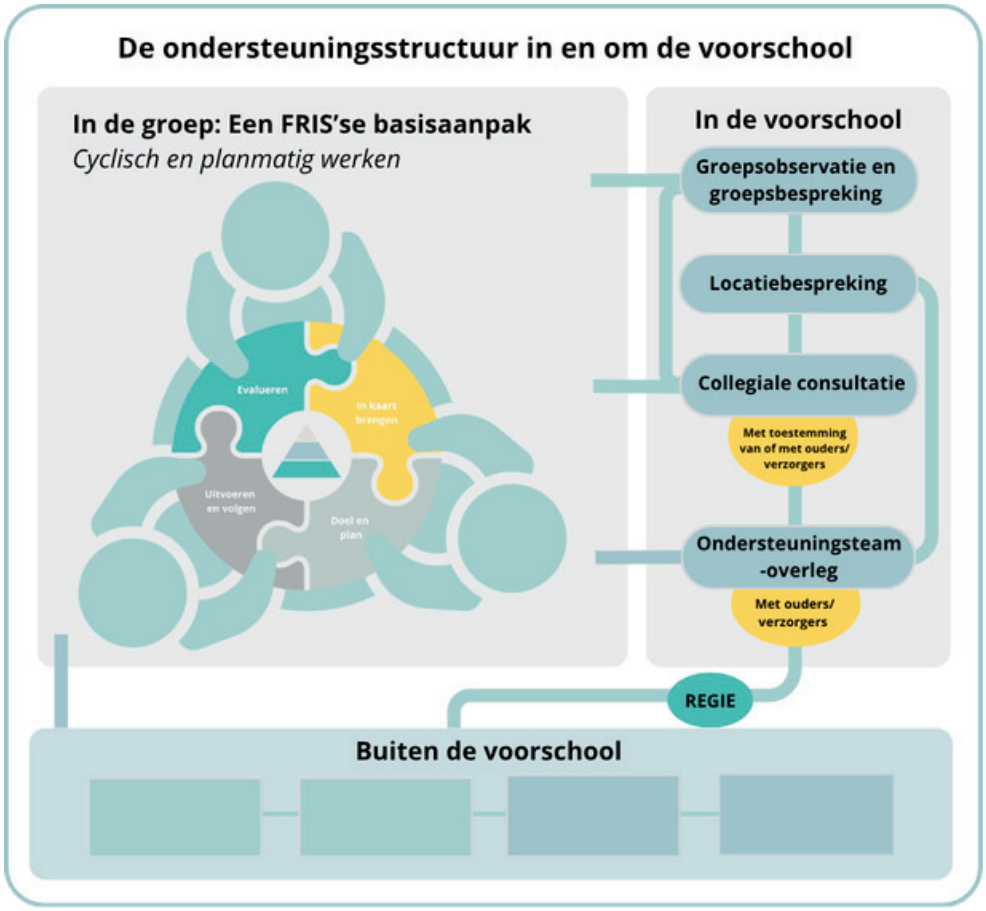
6 D IT VRAAGT OM AANDACHT

- **Passende ondersteuning moet ook uitvoerbaar zijn** → vooral in laag 3 bepalen tijd, bezetting, groepsgrootte en beschikbare expertise wat daadwerkelijk mogelijk is.
- **Flexibele ondersteuningsroutes vragen om heldere regie** → maak duidelijk wie wanneer betrokken is, wie de regie voert en wie afspraken opvolgt en evalueert.
- **Partnerschap met ouders vraagt concrete afspraken** → maak heldere afspraken over informeren, betrekken, toestemming en terugkoppeling.
- **Ondersteuning houdt niet op bij de voorschool** → goede ondersteuning vraagt om korte lijnen, toegankelijke expertise en duidelijke terugkoppeling met partners buiten de voorschool.

DE OPBRENGST - De ondersteuningsstructuur en een stap vooruit

Mede ontwikkeld op basis van de input van het implementatieteam, met vertegenwoordigers van Partou, GO! Kinderopvang, Sterke Start, JGZ Almere, De Schoor en Passend Onderwijs Almere

7 DEONDERSTEUNINGSSTRUCTUURINENOM DE VOORSCHOOL

Groepsobservatie / groepsbespreking

Samen kijkennaar de groepom gedrag en ondersteuningsvragen vroegtijdig te signaleren, gezamenlijk te duiden en te bepalen wat kind, groep of pedagogisch professionals nodig hebben.

Pedagogisch professional(s) en coach/peuter-intern begeleider of locatiemanager.

Locatiebespreking

Alle VE-groepen gezamenlijk bekijken, terugkerende patronen signaleren en bepalen welke handelingsroute passend is bij ondersteuningsvragen.

Coach/peuter-intern begeleider, locatiemanager en Sterke Start-medewerker.

Collegiale consultatie

Laagdrempeligsparren metpassende professionals om een vraag te verhelderen, gedrag te duiden en te bepalen welke vervolgstap nodig is.

Pedagogisch professional(s) en/of coach/peuter-intern begeleider en/of locatiemanager en externe partner(s).

Ondersteuningsteamoverleg

Bij complexere puzzelvraagstukken meerdere perspectieven samenbrengen om tot een gedeeld beeld, concrete acties, duidelijke rollen en afspraken over regie te komen.

Vaste schil: pedagogisch professionals, coach/peuter-intern begeleider of locatiemanager, ouders/verzorgers, Sterke Start-medewerker en jeugdverpleegkundige.
Flexibele schil: Passend Onderwijs Almere en De Schoor.

HetbeeldismedegeïnspireerdopHandelingsgerichtwerkenende1-zorgroute(Clijsen,Förrer&Leenders, 2007; Pameijer, Van Beukering & De Lange, 2009). Het deel 'Buiten de voorschool' wordt de komende tijd verder doorontwikkeld.

8 VAN STRUCTUUR NAAR IMPLEMENTATIE

Centrale vraag: *Draagt wat we organiseren bij aan vroege, nabije en passende ondersteuning van het kind in het gezin?*

GEZAMENLIJKE AMBITIE

Alle VE-locaties en betrokken organisaties werken vanuit één herkenbare ondersteuningsstructuur.

WAT IS ER NU?

De basisstructuur in de VE is ontwikkeld en praktisch uitgewerkt. Belangrijke werkwijzen, routekaarten, formulieren en werkbladen zijn klaar voor gebruik en een deel van de randvoorwaarden is geborgd in de OAB- subsidieregeling.

IN ACTIE!

Alle VE-locaties en betrokken organisaties implementeren de werkwijze in hun eigen praktijk. We volgen de uitvoering, leren van ervaringen en sturen bij waar nodig.

Met dank aan de deelname van alle professionals van de volgende organisaties: Partou kinderopvang, Kinderopvang Kiekeboe, GO! Kinderopvang, Second Home kinderopvang, Kinderopvang Marijtje Doets, Saffana's Kindercentrum, De Berenstad, Topkids kinderopvang, Sterke Start, De Schoor, JGZ Almere, Passend Onderwijs Almere.

Marlies Koops-Wolters

Ik werk vanuit mijn eigen bedrijf MoveWIJs (movewijs.nl) – Samen in Beweging en werk daarnaast samen met collega's binnen BuroWijzicht.

Ik begeleid ontwikkel- en veranderprocessen rondom kinderopvang en onderwijs én verzorg scholing en leertrajecten rond thema's als groepsdynamiek, een FRIS'se basisaanpak, gedrag, samenwerking en ondersteuning.

Een vraag, scholing of ontwikkeltraject bespreken?
marlies@burowijzicht.nl

Scan voor:

- **Het BvO-boekje**
- **De werkbladen Groepsdynamisch Werken**
- **De praktische uitwerking van de ondersteuningsstructuur**
- **Aanvullende materialen**

En er wordt gewerkt aan een podcastserie!

COMING SOON